

Sospitosos del pensament actual - Mediterráneo - 03/11/2019

Sospitosos del pensament actual

L'Ateneu de Castelló organitza un cicle de conferències sobre Karl Marx, Friedrich Nietzsche i Sigmund Freud al llarg d'aquest mes de novembre

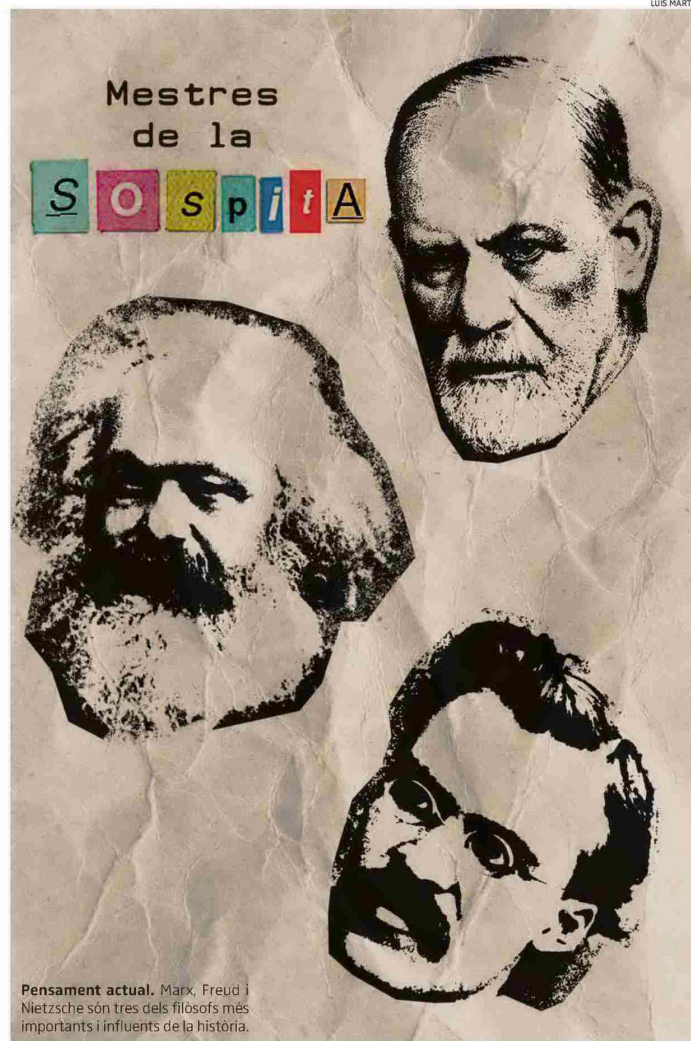
La Història són fets, però també idees, pensaments que han anat modelant la nostra manera de viure la vida. En aquest sentit, la filosofia ve a ser l'estudi d'aquestes idees i pensaments que han anat conformant una intel·ligència que sempre ha intentat respondre a les mateixes qüestions sobre l'existència, el coneixement, la veritat i la moral.

No aprofundirem ara en una història de la filosofia, però sí que necessitem dibuixar un breu context per a visibilitzar certa evolució. Són molts els corrents i branques de la filosofia que han anat sorgint al llarg del temps i que han marcat el nostre esdevenir, des de la filosofia antiga i medieval a la contemporània. En cada període, les preocupacions han estat molt diferents, com és lògic esperar. Així, per exemple, sabem que la Modernitat es va presentar com un procés emancipador de la societat de l'Antic Règim on la raó il·lustrada era la sortida de l'ésser humà de la seua immaduresa. Dit d'una altra manera, assistim a una era en la qual es reclamava la llibertat individual i el dret a la igualtat. Aquesta «raó» tenia com a únic objectiu construir un món intel·ligible. No obstant això, i per motius que resulten fàcilment difícils de comprendre i encara més d'explicar aquí íntegrament, va fracassar.

La crisi de la Modernitat va donar pas a altres intents de construcció de la societat, com la reivindicació hegeliana de veure a l'Estat Modern com a manifestació més alta de la raó o l'economia política de Karl Marx. És Marx, precisament, un dels pilars de la filosofia contemporània i al costat d'ell podríem incloure a Friedrich Nietzsche i a Sigmund Freud. Els tres van ser definits pel filòsof francès Paul Ricoeur com a «filòsofs de la sospita», en tant que els tres van criticar la societat que coneixien amb l'objectiu de canviar-la.

SOSPITOSOS HABITUALS

Marx, Nietzsche i Freud van mostrar, cadascun des de la seua perspectiva i interessos, un esperit crític, qüestionant els valors de la seua època. Materialisme, moral i psicologia, o bé economia, religió i naturalesa del ser van ser l'objecte dels seus respectius estudis. Per a Michel Foucault, tal com va expressar en la seua cèlebre conferència *Nietzsche, Freud, Marx* que Anagrama va publicar en els seus petits «quaderns» allà per la dècada dels 70, els tres pensadors no és que donessin un sentit nou a les coses

Pensament actual. Marx, Freud i Nietzsche són tres dels filòsofs més importants i influents de la història.

que no tenien sentit, més aviat van canviar, en realitat, «la naturalesa del signe i modificat la manera com el signe en general podia ser interpretat». A què es refereix exactament Foucault? Aquests signes dels quals parla són l'objecte d'estudi, és a dir, l'ésser humà, i la preocupació radica en el seu lloc en el món, la seua dimensió.

Existeixen molts dubtes i in-

quietuds per resoldre entorn d'aquests «mestres de la sospita» i potser per això el Ateneu de Castelló ha organitzat un cicle de conferències durant aquest mes de novembre titulat, precisament *L'escola de la sospita*. En ell participaran tres catedràtics de primer nivell que intentaran, en la mesura que sigui possible, explicar-nos el pensament dels autors de cites

tan cèlebres com «Déu ha mort», «no confiar en els diners» o «la veritat no és racional».

CICLE A L'ATENEU

La primera xerrada serà la que imparteixi el 8 de novembre, en el Centre Municipal de Cultura de Castelló, Domingo García Marzá, catedràtic d'Ètica de la Universitat Jaume I. La seua ponència versarà

sobre Marx, *Capitalisme i desigualtat*, i ell mateix ens explica que aquesta raó de la Modernitat, la raó kantiana basada en una filosofia de la consciència, «no va tenir en compte les condicions materials en les quals la raó neix i es desenvolupa, des de l'economia, fins a la cultura i la religió. D'aquestes condicions s'ocupa aquest cicle».

García Marzá aprofundirà en la concepció de l'economia capitalista, les seues conseqüències i solucions, i ho farà intentant mostrar que algunes de les propostes de Marx continuen sent actuals i vàlides avui dia. «Ens ajuden a pensar el per què la desigualtat continua definint el nostre món i com podem transformar aquesta situació», remarca. El catedràtic explicarà en tres passos aquesta «relació interna entre capita-

Catedràtics com García Marzá, Jesús Conill i Carlos Gómez són protagonistes

lisme i desigualtat» a través de la crítica de l'economia política, aprofundint en l'anomenat «materialisme històric» i enfrontant als assistents a la pregunta: què hem après de Marx? Amb tot, García Marzá farà veure la influència de Marx en l'economia social de mercat i en pensadors actuals com Habermas. «Si algú dubte en l'actualitat del pensament de Marx que pensi, per un moment, quins han estat les conseqüències de l'última crisi del capitalisme i de les polítiques d'austeritat que hem sofert: s'ha multiplicat el nombre de rics i també el nombre de pobres. Ha augmentat tant la desigualtat, que a penes tenen ja sentit les nostres democràcies. Sense el pensament de Marx no és possible desenvolupar cap reformisme radical», conclou.

Les altres conferències previstes els dies 15 i 22 de novembre seran *Nietzsche i el sentit de la vida humana*, que impartirà el catedràtic de la Universitat de València, Jesús Conill; i *Freud: L'enllaç entre sexualitat i cultura*, que durà a terme el catedràtic de Filosofia Moral i Política de la UNED Carlos Gómez Sánchez. ■

Eric Gras